

ประมวลการสอน (Course Syllabus)

ภาคต้น ปีการศึกษา 2567

1. คณะ เกษตร **หลักสูตร** วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เกษตร

2. รหัสวิชา 01007425 **ชื่อวิชา** (ไทย) ผักพื้นบ้าน

(อังกฤษ) Indigenous Vegetables

จำนวนหน่วยกิต 3 (3-2-5)

วิชาพื้นฐาน ไม่มี

หมู่ 1,11

วัน เวลา และสถานที่สอน พุธ 09:00-13:00 น. (บรรยาย,ปฏิบัติกร) ห้อง407 ตึกคณะเกษตร

3. คณะผู้สอน

3.1 ผศ.ดร. ทศไนย จารุวัฒน์พันธ์ (dipteris@gmail.com)

3.2 ผศ.ดร. เบนญา มะโนชัย (ผู้จัดการวิชา) (benya.m@ku.th)

4. การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำนอกเวลาเรียน สถานที่ติดต่อ E-Mail: ติดต่อเข้าพบตามนัดหมาย

5. จุดประสงค์ของวิชา: เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสรู้จักทรัพยากรผักพื้นบ้าน ประโยชน์ การบริโภคตามภูมิปัญญา และการเพาะปลูกเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาและนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อไป

6. คำอธิบายรายวิชา (Course Description)

ความหมายและความสำคัญของผักพื้นบ้านของประเทศไทย องค์ความรู้พื้นบ้าน การปลูก การขยายพันธุ์ การผลิต และการนำไปใช้ประโยชน์ มีการศึกษานอกสถานที่

7. คำอธิบายรายวิชา (Course Outline)

คำอธิบายรายวิชา (Course Outline)	จำนวนชั่วโมงบรรยาย
1. ความสำคัญของผักพื้นบ้าน	4
2. พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน	2
3. ผักพื้นบ้านวงศ์ถั่ว	2
4. ผักพื้นบ้านวงศ์มะเขือ	2
5. ผักพื้นบ้านวงศ์แตง	2
6. ผักพื้นบ้านวงศ์อื่น	4
7. การปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน	4
8. การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน	2
9. สรรพคุณ คุณค่าทางอาหารและยาของผักพื้นบ้าน	4
10. การประกอบอาหารจากผักพื้นบ้าน	2
11. นำเสนองานของนิสิต	2
รวม	30

เค้าโครงรายวิชา (Course Outline)	จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ		
1. แนะนำทปฏิบัติการ	2		
2. การสืบค้นข้อมูลทางวิชาการของผักพื้นบ้าน	2		
3. การขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน	4		
4. ผักพื้นบ้านภาคเหนือ	2		
5. ผักพื้นบ้านภาคเหนือ	2		
6. ผักพื้นบ้านภาคอีสาน	2		
7. ผักพื้นบ้านภาคกลาง	2		
8. ผักพื้นบ้านภาคใต้	2		
9. คุณค่าทางอาหารและสรรพคุณของผักพื้นบ้าน	6		
10. การประกอบอาหารจากผักพื้นบ้าน	4		
11. นำเสนอผลปฏิบัติการ	<u>2</u>		
รวม	<u>30</u>		
8. วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
8.1 การบรรยายในชั้นเรียน			
8.2 ข้อมูลจากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต			
8.3 การศึกษาด้วยตนเอง/รายงาน การนำเสนอและอภิปราย			
9. อุปกรณ์สื่อการสอน			
9.1 หนังสือ/ตำรา และเอกสารที่ผู้สอนแนะนำ			
9.2 ไฟล์นำเสนอ			
9.3 ตัวอย่างจริง			
10. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน			
10.1 ปฏิบัติการ	30 คะแนน		
- รายงานส่วนบุคคล/งานกลุ่ม	20 คะแนน		
- การสอบปฏิบัติการ	10 คะแนน		
10.2 สอบ	60 คะแนน		
- สอบกลางภาค	30 คะแนน		
- สอบปลายภาค	30 คะแนน		
10.3 การเข้าชั้นเรียนและการมีส่วนร่วม	10 คะแนน		
รวม	<u>100</u> คะแนน		
11. การประเมินผลการเรียน			
$\geq 80 = A$	$\geq 75 = B^+$	$\geq 70 = B$	$\geq 65 = C^+$
$\geq 60 = C$	$\geq 55 = D^+$	$\geq 50 = D$	$< 50 = F$

12. เอกสารอ่านประกอบ

1. นิรนาม. (254-). **ผักพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง**. กรุงเทพฯ: ฟาอภัย. QK83.ผ1117
2. ประชิต วามานนท์ และคณะ. 2548. **ผักพื้นบ้านกับสังคมไทย**. เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ บรรณาธิการ. นนทบุรี: ศูนย์พัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย มูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา. E50-0002
3. เพลินใจ ตั้งคณะกุล และคณะ. 2544. **ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของผักพื้นบ้านในอาหารเหนือและอาหารอีสาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. TP159.A5. ฤ14.
4. มาโนช วามานนท์ และ เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ (บรรณาธิการ). 2538. **ผักพื้นบ้าน: ความหมายและภูมิปัญญาของสามัญชนไทย กรุงเทพฯ** : สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานปลัดกระทรวง. QK83. ผ1111
5. เมฆ จันทน์ประยูร. 2541. **ผักพื้นบ้าน: เคล็ดลับของคนอายุยืน**. กรุงเทพฯ: ไททรรศน์. QK83. ม51
6. พิทยา สรวมศิริ. 2551. **อุตสาหกรรมพืชเครื่องเทศ**. วนิดาเพรส. เชียงใหม่. 306 น.
7. ยิ่งยง ไพสุขศานติวัฒนา และคณะ. 2548. **ผักพื้นบ้านกับการพัฒนาชุมชนเกษตรกรรมในเขตชานเมือง**. รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ปีงบประมาณ 2546-2548 โครงการวิจัยรหัส 04111213 ในชุดโครงการ การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเกษตรในเขตชานเมืองใหญ่. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. SB320.9.ย32
8. รัช พฤษชาติ. 2550. **ผักพื้นบ้าน: คู่มือการปลูกเชิงการค้า**. กรุงเทพฯ : นีออน บুক มีเดีย. QK83. ร111
9. ลลิตา ธีระสิริ. 2543. **ผักพื้นบ้านด้านทานโรค: คุณค่าจากธรรมชาติของผักไทย**. กรุงเทพฯ: รวมทรรศน์. RM219. ล17.
10. ลั่นทม จวนจวบทรง (บรรณาธิการ). 2537. **ผักพื้นบ้าน(ภาคใต้): ทางเลือกในการผลิตและการบริโภค**. กรุงเทพฯ: สมาคมหยาดฝน. (QK83. ผ111)
11. แสงโสม ลีชะวัฒน์ และคณะ. 2548. **โภชนาการและคุณค่าผักพื้นบ้านอาหารด้านทานโรค**. บรรณาธิการ เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย มูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา. (RM216. ฤ821)
12. อุไร จิรมงคลการ. 2547. **ผักพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. 2 เล่ม: ภาพประกอบ (QK83. อ 47)
13. De Guzman, C. C. and J.S. Siemonsma (Editors). 1999. **Plant Resources of Southeast Asia No. 13. Spices**. Backhuys Publisher, Leiden. 400 p. (QK98.5A785.P62 1999)
14. Dransfield, S. and Widjaja, E.A. (Editors). 1994. **Plant Resources of Southeast Asia No. 6. Rattans**. Prosea, Bogor. (HD9769.R3.P42 1993)
15. Dransfield, S. and Widjaja, E.A. (Editors). 1994. **Plant Resources of Southeast Asia No. 7. Bamboos**. Backhuys Publisher, Leiden. 189 p.
16. Jacquat C. and G. Bertossa. 1990. **Plants from the markets of Thailand**. Duang Kamol. Bangkok. Thailand. (QK364.J32 1990)
17. Office of Public Health and Institute of Thai Traditional medicine. 1995. **Local Vegetables: Value and local wisdom of Thai ethnic**. Office of Secretariat, Ministry of Public Health, Bangkok, Thailand. 261 pp. (in Thai)

18. Paisooksantivantana, Y. and K. Nakahara. 2009. **Local Vegetable of Thailand: Color illustrated.** Japan International Research Center for Agricultural Sciences. Ibaraki. Japan. 79 pp.
19. Purseglove, John William. 1981. **Spices**, 2 volumes. London: Longman. (TX406. P316)
20. Siemonsma, J.S. and K. Piluek (editors). 1994. **Plant Resource of South-East Asia No.8. Vegetables.** Prosea, Bogor. (SB320.9.P42 1993)
21. Van der Maesen, L.J.G. and S. Samaatmadja (Editors). 1990. **Plant Resource of South-East Asia No.8. Pulse.** Pudoc/Prosea, Wageningen, the Netherlands. 94 pp.

13. ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน

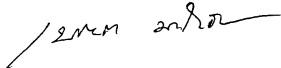
บรรยาย: 2 ชม./สัปดาห์ วันพุธ 09:00-11:00 น. ปฏิบัติการ: 2 ชม./สัปดาห์ วันพุธ 11:00-13:00 น. ห้อง407 ตึกคณะเกษตร

สัปดาห์	วันที่	หัวข้อ	กิจกรรม	ผู้บรรยาย
1	26/06/67	บทนำ คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน ความสำคัญของผักพื้นบ้าน	บรรยาย/มอบหมายงาน	เบญญา
		แนะนำบทปฏิบัติการ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน	ปฏิบัติการ	เบญญา
2	03/07/67	ความสำคัญของผักพื้นบ้าน	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		การสืบค้นข้อมูลทางวิชาการของผักพื้นบ้าน	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
3	10/07/67	พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		การขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
4	17/07/67	ผักพื้นบ้านวงศ์ถั่ว	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		การขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
5	24/07/67	ผักพื้นบ้านวงศ์มะเขือ	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		ผักพื้นบ้านภาคเหนือ	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/เบญญา
6	31/07/67	ผักพื้นบ้านวงศ์แตง	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		ผักพื้นบ้านภาคเหนือ	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/เบญญา
7	07/08/67	ผักพื้นบ้านวงศ์อื่นๆ	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		ผักพื้นบ้านภาคอีสาน	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/เบญญา
8	14/08/67	สัปดาห์สอบกลางภาค (12-20 สิงหาคม 2567)		
9	21/08/67	ผักพื้นบ้านวงศ์อื่นๆ	บรรยาย/อภิปราย	ทัศนัย
		ผักพื้นบ้านภาคกลาง	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/เบญญา
10	28/08/67	การปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน กินใบ ดอก ผล	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		ผักพื้นบ้านภาคใต้	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/เบญญา
11	04/09/67	การปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์ผักพื้นบ้าน กินส่วนใต้ดินและลำต้น	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การเก็บเกี่ยวและทดสอบสารสำคัญในผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
12	11/09/67	การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การทดสอบสารสำคัญในผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
13	18/09/67	สรรพคุณ คุณค่าทางอาหารและยาของผักพื้นบ้าน (1)	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การวิเคราะห์และแปรรูปผล	ปฏิบัติการ	เบญญา

สัปดาห์	วันที่	หัวข้อ	กิจกรรม	ผู้บรรยาย
14	25/09/67	สรรพคุณ คุณค่าทางอาหารและยาของผักพื้นบ้าน (2)	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
15	02/10/67	อาหารจากผักพื้นบ้าน	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การประกอบอาหารจากผักพื้นบ้าน	ปฏิบัติการ	เบญญา
16	09/10/67	หยุดเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร (9-12 ตุลาคม 2567)		
17	16/10/67 (ประเมิน 2)	การนำเสนองานของนิสิต	บรรยาย/อภิปราย	เบญญา
		การนำเสนอผลปฏิบัติการ	ปฏิบัติการ	เบญญา
18	สัปดาห์สอบปลายภาค (23 ตุลาคม- 3 พฤศจิกายน 2567)			

14. ข้อตกลง:

1. นิสิตต้องเข้าเรียนทุกครั้งเพื่อฝึกฝนความรับผิดชอบต่อนตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย ประเมินโดยการเช็คชื่อเมื่อสิ้นสุดภาคต้นปีการศึกษา 2567 จะนำผลไปประเมินต่อไป
2. นิสิตที่ขาดเรียนชั่วโมงบรรยายเกิน 3 ครั้ง (มากกว่าร้อยละ 20) จะไม่มีสิทธิ์สอบ นิสิตที่มีความจำเป็นต้องขาดเรียนให้เขียนคำร้องให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงนามล่วงหน้า หรือภายใน 2 สัปดาห์ หลังวันที่ขาดเรียน กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน
3. การส่งงานล่าช้า หักวันละ 0.5 คะแนน
4. การทุจริตและลอกผลงานผู้อื่น นิสิตที่ลอกการบ้าน/รายงานผู้อื่นจะไม่ได้คะแนนทั้งผู้ลอกและผู้ให้ลอก นิสิตที่ทุจริตในการสอบจะถูกดำเนินการตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยฯ
5. นิสิตต้องแต่งกายด้วยเครื่องแบบนิสิต มก. ที่ถูกต้อง นิสิตที่ใส่กางเกงยีนส์และรองเท้าแตะจะไม่สามารถอนุญาตให้เข้าห้องเรียน

ลงนาม (ผู้รายงาน)
(นางสาวเบญญา มะโนชัย)
วันที่ 25 มิถุนายน 2567